

PIRMĀ ATLASĒS ANKETA „TUKSNEŠĪ”

I - KAS IR TUKSNEŠĪ?

1. Atzīmē kartē šos tuksnešus!

A - Sonoras tuksnesis un Lielais Baseins

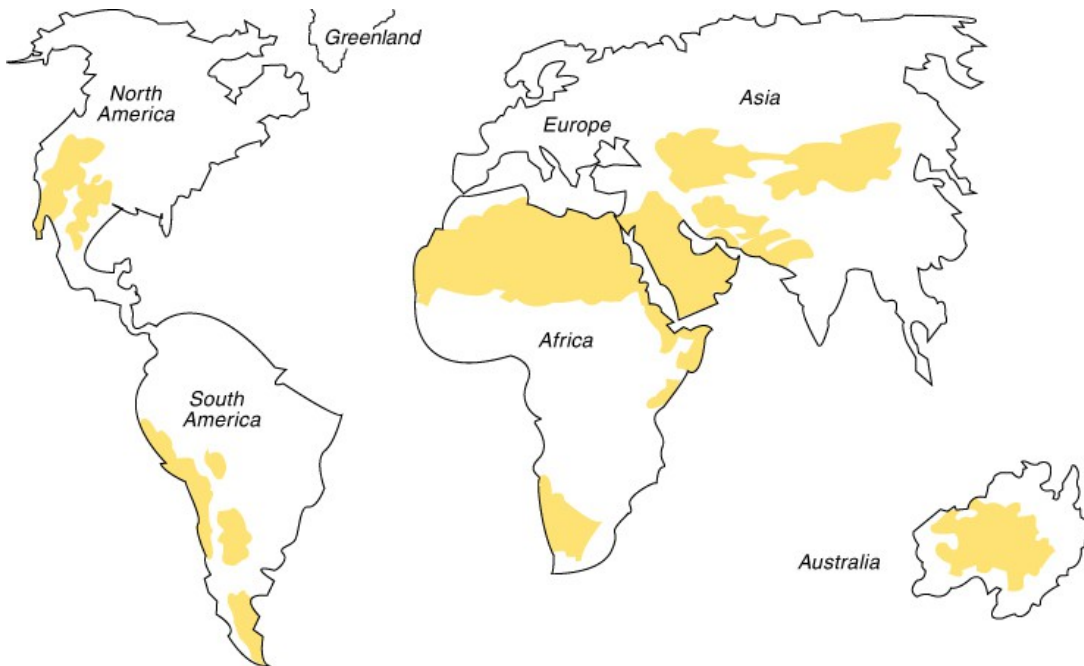
D – Lielais Viktorijas tuksnesis

B - Gobi tuksnesis

E – Namiba un Kalahari tuksnesis

C – Sahāras tuksnesis

F – Atakamas tuksnesis

2. Kurā no aprakstītajām vietām ir tuksnesis? Apvelc pareizo (vai pareizās) atbildes!

- Nokrišņu maz, gaisa temperatūra – augsta
- Nokrišņu daudz, gaisa temperatūra – augsta
- Nokrišņu maz, gaisa temperatūra – zema
- Nokrišņu daudz, gaisa temperatūra - augsta

3. Kas raksturīgs tuksnešiem? Papildini teikumus, izmantojot dotos vārdus: nabadzīgas; oāzes; ļoti maz; temperatūras svārstības; kāpas.

- Nokrišņu ir _____
- Liels _____ starp dienu un nakti
- Augsnes ir ļoti _____.
- Vēja ietekmē smiltīm pārvietojoties veidojas _____.
- Pie dabīgiem ūdens avotiem veidojas ar veģetāciju klātas teritorijas - _____.

II - TUKSNEŠU AUGI

4. Kura kontinenta tuksnešos aug šie augi?

Saguaro kaktuss
(*Carnegiea gigantea*)
aug

Kokveida alveja
(*Aloe dichotoma*)
aug

„Pudeļu birstītes krūms”
(*Callistemon*)
aug

5. Nosauc trīs tuksnešu augu pielāgojumus dzīvei tuksnesī, kur ir karsts un ūdens ir maz.....

- _____
- _____
- _____

6. Cik lapu ir šim augam – brīnumainajai velvičijai? _____

7. Izlasi aprakstu un uzraksti, par kuru augu (ģinti) iet runa!

Tas ir kaktuss, kura dzimtene ir Ziemeļamerikas sausie apgabali. Ūdeni tas uzkrāj ovālas formas posmos, bet lapas pārveidojušās par adatām. Jau izsenis vietējie iedzīvotāji ēduši šī auga mīkstumu, kā arī iegarenos skābenos augļus. Uz auga nereti parazitē neliels kukainis – košinele, no kura var iegūt karmīnsarkano krāsvielu. Senāk to plaši izmantoja auduma krāsošanai, gleznošanai, bet mūsdienās – kā pārtikas krāsvielu un kosmētikā – to pievieno lūpukrāsām. Šo augu sāka stādīt citviet pasaulē, un dažviet tas kļuvis par nevēlamu invazīvu augu. Latvijā šo augu var redzēt botāniskajos dārzos, kā arī uz palodzēm kā istabas augu. Šis ģints augs redzams arī Meksikas ģerbonī.

Šo augu sauc _____

II - TUKSNEŠU DZĪVIEKI

8. Uzraksti, kādi pielāgojumi dzīvei tuksnešī ir kameļim?

---

9. Kāds kopīgs pielāgojums dzīvei karstā klimatā ir šiem dzīvniekiem?

Namība tuksneša melnulis

Zebrastes ķirzaka

Garausū lēcējpele

10. Kuros tuksnešos dzīvo šie dzīvnieki? (Sonora, Gobi, Namība, Sahāra)

Feneklapsa *Vulpes zerda*
smilšu kaķis *Felis margarita*

Lielausu lapsa *Otocyon megalotis*
melnkājkāķis *Felis nigripes*.
Namakvas smilšvistiņa *Pterocles namaqua*
lāpstdeguna ķirzaka *Meroles anchietae*

Divkupru kameļis *Camelus bactrianus*
manulis *Otocolobus manul*

Gila dzenis *Melanerpes uropygialis*
ragainā klaburčūska *Crotalus cerastes*
Gila indeszobu ķirzaka *Heloderma suspectum*
tuksneša goferrupucis *Gopherus agassizii*

Atbilžu iesūtīšanas termiņš no 22. oktobra līdz 17. novembrim

Ziņas par dalībnieku:

Vārds, Uzvārds _____

Skola, klase _____

E-pasts _____

Adrese _____

Telefons _____